

El convit de Franco

Alguna gent del poble treballava en la fàbrica de Segarra. De matinada pujaven a la Vall d'Uixó a peu o en bicicleta amb un tros de coca de dacs i una sardina en un saquet enrotllat en el manillar. Alliberats de la gleba exhibien cert orgull en el bar i ells van ser abans que els jornalers del camp els primers a canviar les espadenyes de careta els diumenges per unes sabates quadrades amb ferradures en la puntera i en el tacó que sonaven com els cascos de les cavalleries. A un d'aquells treballadors de Segarra, que es deia Muro i era versificador, una fulla de tallar cuiro li va segar la mà per la monyica i així i tot va estar sempre agraït al patró i mai va perdre un humor esgarrat. Pels pobles de la comarca anaven els terrers comprant pells de conill que després de la paella del dia de festa havien quedat adherides en les parets dels corrals per secar-se. Les comprava la fàbrica de Segarra que també arrambava amb totes les pelletranques de bestiar que bullien en les grans calderes abans de ser adobades. Aquestes pells de conill després eren sandàlies de senyoreta per a anar a la processó de la Puríssima.

Els noms d'Ernesto i Silvestre Segarra eren sagrats en aquell temps. La seua primitiva fàbrica d'espadenyes havia assortit de borseguins els soldats vestits de ratllat que anaven a matar moros al Marroc. Allí l'empresari havia conegut Franco quan feia el servici militar. Després va passar a fabricar botes per a l'exèrcit i calcer en forma de tanc per a la gent de paisà. Va ser declarada empresa model. De sobte va començar a estendre's el rumor que Franco estava a punt d'arribar a la Vall d'Uixó per a visitar les seues instal·lacions. Era com si Déu baixara en persona a la comarca.

Un dia van aparèixer els troncs de tots els xops de la carretera reial pintats de blanc i sobre la calç van ser estampats els signes del "yugo y las flechas" alternats amb la imatge del Generalísimo. I igualment, segons deien, tots els rojos en cent quilòmetres a la rodona que havien quedat vius van ser controlats per la guàrdia civil i posats a secar. Mentrestant en la fàbrica es preparava un gran convit i Sebastià el Muro, que en aquest any de gràcia del 1947 encara no era curro, agitant en l'aire la mà, contava a un grup de famèlics en la plaça els detalls de la *farità* que s'acostava.

—Centenars de pollastres, bandades d'ànecs i perdius, paelles tan grans com la plaça de bous de Castelló, porcs i xotets degollats. Això li donaran al Caudillo.

—¿I què més? —va preguntar algú tremolant de deliri a punt de desmaiar-se.

—Un tren ple de merengues.

—¿I què més? —va exclamar un altre que simulava un atac de tètanus a causa de l'emoció.

—Milers i milers de pastissos de confitura i una bossa d'orxata líquida on un podria tirar-se un capbussó.

—¿I tot això ho has vist tu?

—Tot. I un camió carregat d'embotit. Però, ¿sabeu una cosa? Diuen que Franco no comença a menjar fins que el cuiner no ha tastat primer cada cosa en la seua presència i es comprova que el menjar no està enverinat.

—Jo m'oferesc voluntari —va dir Cabillo, que era sereno—. No m'importa morir. Digueu-li-ho a Franco.

Aquest convit havia començat a créixer en la imaginació de la gent famèlica del poble en el barri dels espadenyers i cadascú anava afegint menjars somniats a mida: uns li afegien botifarres, altres li posaven alls tendres, truites, xulletes i inclús els més humils el remataven amb cacaus i tramussos, però això no era sinó adhesió o submissió al règim. I va venir el dia en què Franco va arribar per la carretera general i molta gent havia eixit a les cunetes per veure'l passar. Precedit durant tres dies per bandades de guàrdies civils i remolins de camises blaves amb tambors i trompetes va arribar aquell instant suprem: un matí de maig florit el meu oncle Manuel es va posar la insígnia blanca d'ex-captiu en la solapa i em va dur a veure la comitiva de Franco que havia de passar ratllant un hort de la seua propietat. Mentre la caravana no arribava el meu oncle agarrava fulles de taronger i m'ensenyava les distintes pestes que tenia.

—Mira, Manuel, açò és serpeta.

—Ah.

—I açò, la mosca.

—Ah.

—I ací està el poll. Tot això passa perquè no hi ha medecines. Els francesos han tancat la frontera.

M'ensenyava a distingir tota classe d'herbes malignes, canyota, verdolaga i de sobte va ressonar en l'aire pur de la Plana l'estrepit d'uns motoristes que venien embalats i després van seguir unes altres onades de cotxes descoberts replets de militars amb boines roges i una borla blava que els arribava fins el muscle amb les metralletes apuntant els mandariners o potser els nius d'esmerles i més endavant continuava un rastre de cotxes negres amb cristalls obscurs i després més motoristes de cuiro i ulleres de bus, tots molt quadrangulars i entre ells anava un furgó o sarcòfag blindat i en una de les seues finestretes vaig tractar de descobrir una màscara, però en realitat no vaig veure res, ja que la caravana va passar com una ràfega negra enmig dels tarongers encara ferits per la terrible gelada de l'any anterior. Quan la caravana de Franco va acabar de passar per la carretera reial en l'aire va quedar una altra volta el silenci net i l'oncle Manuel va apartar una rama i va continuar la seua lliçó dins d'aquella soledat del seu hort.

—Mira, mira, açò és el poll.

—Ah.

Manuel Vicent